

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

IX. De Primis Precibus Imperatoris ac Regis Romanorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

deratâ, sanè levia sunt; quia Annatæ neque exiguntur à Papa, neque ab inferioribus Ecclesiæ Prælati ac beneficiatis solvuntur pro ipsa confirmatione, vel collatione dignitatum aut beneficiorum Ecclesiasticorum: sed in recognitionem, cum supræmæ & universalis Ecclesiæ potestatis in ipso residentis: tum verò fundatarum ab Ecclesiâ Romana Titularium omnium dignitatum ac beneficiorum, *can. 1. Sc. dist. 22* & tanquam portio debita Pastori, curam gerenti omnium Ecclesiarum & Ecclesiasticorum, *c. Cùm instantia 17. de Censibus*, pro ejus sustentatione & necessitatibus: ad eum ferè modum, quò decimæ decimarum summo Sacerdoti & Pontifici à minoribus Sacerdotibus ac Levitis ex præcepto Divino solvebantur in Veteri Testamento, *Num. cap. 18. v. 27.* ad ejus imitationem, quia introductæ, ab omni mali specie etiam remotæ sunt, Eckius in *Enchirid. Tit. de Annatis & Fagnanus l. cit. à n. 17.*

ARTICULUS IX.

De Primis Precibus
Imperatoris ac Regis Romanorum.

SUMMARIUM.

154. Imperator ad beneficia Nominationem semel facit,
 155. Per Primas vel Primarias Preces:
 156. Quæ honestæ & hodiernò usu receptæ sunt:
 157. Et concedi etiam ante Electionis confirmationem:
 158. Earumque executores ac subexecutores,
 159. Et ferè his decedentibus successores dari possunt.
160. Primis Precibus subjiciuntur generaliter beneficia quævis,
 161. Etiam Regularia, cum aliquò tamen inter hæc discrimine.
 162. Non etiam beneficia reservata Extravag. Ad Regimen 13. inter Com. hæc,
 163. Resignata ex causa permutationis, vel in tertii favorem,
 164. Et quæ sunt juris patronatus Laicalis vel Mixti:
 165. Neque etiam beneficia Revocabilia ad nutum, Unita,
 166. Litigiosa, Devoluta ad Sedem Apostolicam,
 167. Et Monocularia.
 168. Illis tamen subjiciuntur, quæ canonici conferunt per turnum.
 169. Prima Preces clericis jure non impediuntur,
 170. Et qualitates, jure Communi vel infundatione requisitas, habentibus conceduntur:
 171. Non tamen ad plura de jure incompatibilia simul retinenda.
 172. Ad unum beneficium nominari in possunt plures:
 173. Ex quibus primò, vel ab ipso Imperatore nominatus alius præfertur:
 174. Eoque institutio aliam nominandi jure expirat.
 175. Unius preces concedi possunt ad plura beneficia:
 176. Qui tamen beneficium vacans, quod vult, acceptare debet intra mensem:
 177. Etsi id aliquando post illum lapsum,
 178. Primòque omisso secundum, vel tertium consequi:
 179. Et aliquando, Precibus omisso, beneficium ex Ordinarii collatione acceptare valeat.

O

180. No

180. *Nominato ad beneficium necessaria est institutio:*
 181. *Quam fere ab Ordinario conferri potest.*

154.

EX speciali Sedis Apostolicæ privilegio Imperatori ac Regi Romanorum electo competit jus ad beneficia Ecclesiastica, in Ecclesiis vacatura aut actu vacantia, nominandi personam aliquam idoneam; ut Ordinarii vel alii, ut ad quos pertinet, eam beneficium intra mensem acceptantem recipere teneantur, ut patet ex *Indulto Primariarum Precum*, Ferdinando III. à Paulo V. concessarum, relatò & Scholiis illustratò à Joanne Cochier §. *Hinc est*. Quæ ad beneficia nominandi facultas antiquissimi usus est; cum, eam pluribus abhinc seculis viguisse, omnino indubitatum sit: ejusque indultæ privilegium à se visum, Speculator *Tit. de Præbend. §. 2. n. 7.* qui quintò abhinc seculò vixit: eaque, ab Antecessoribus ad se perducta Consuetudine, Rudolphum I. qui in Romanorum Regem electus est annò 1273, usum, Nauclerus in *Sua Chronologia* perhibeat; ut adeo privilegium hoc multò ante memoratum Imperatorem tempore viguisse, luculenter appareat.

155.

Vocari autem ejus vigore ad beneficia concessæ Nominationes solent *Primæ & Primariæ Preces Imperiales* ac *Regales*. *Primæ* sive, ut Speculator *l. cit.* loquitur, *Precum Primitiæ*; quòd cujusque Imperatoris ac Regis Romanorum prima, & in una eademque Ecclesia unica seu non iteranda petitio sint, Pirrhing *ad banc Rubr. n. 367.* & Herman. Hermes *Fascicul. Juris publ. cap. 11. n. 6.* *Primariæ* autem; quòd præferantur cujusvis alterius per electionem, præsentationem, nominationem, libe-

ramve collationem factæ faciendæve provisioni: eique obnoxium sit beneficium quodcumque, sive id in Apostolico, sive in Ordinariorum mente vacare contigerit: dummodo reservatum non sit per *Extravag. Ad Regimen 17. inter Communes*; quia Primariarum Precum Apostolico indultò Germaniæ Concordatis, Cancellariæ Regulis, statutis & Consuetudinibus Ecclesiarum particularibus &c. expressè derogatur §. *Non obstantibus*, ut notat *cit. Cochier Indult. sess. 5. Wagnereck* in ejus, *c. Is cui 19. in 6. subje. citi, Exegeti §. 4. n. 5. Et cit. Pirrhing n. 386.*

An Preces hæ Imperiales ac Regales Juri, Novissimo præsertim, consentaneæ, iisque hodie locus sit, primò intuitu quis ambigat; quòd provisio de viventium præbendis, & beneficiorum vacaturorum Expectativæ, tanquam alienæ mortis optandæ captandæque & tristissimi eventus occasio, sanctionibus Ecclesiasticis, *c. Detestanda 2. c. Ne caprandæ 3. de Concess. præb. in 6. Et ab Oecumenicis Conciliis Lateranenli, c. Nulla 2. Rubric. cit. & à Tridentino Sess. 24. cap. 19. de Ref.* reprobentur. Sed, re accuratius æstimata, non est, cur de earum honestate, & hodie quoque licito usu ambigamus; cum enim sanctiones illæ non obstant, quò minus de beneficiis vacaturis providere Papa hodièque possit, ejusdem manus non ligabunt, quò minus ad ea, non solum vacantia, sed vacatura quoque primas Preces offerendi potestatem Imperatori Regique valeat communicare, *arg. c. Significasti 4. de Elect. & dicti Concilii Sess. 25. cap. 21. de Ref.* præsertim; cum Preces illæ concipiuntur generatim: & nulli certæ, sed incertæ tantum personæ decessuræ succedendi jus tribuant nominatis. Quarum & Imperatoris personæ, speciali notâ dignif-

dignissimæ, cum mentionem ullò verbò non faciat S. Concilium *cap. 19. cit.* hoc ejus decretò ipsis non derogatum, Apostolicà auctoritate declaravit Gregorius XIII. *Constitutione edita 25. Januarii 1575. cit.* Cochier *Proem. §. Interea in fine & Pirrhing n. 385.*

157. Porro Primariarum Precum privilegio uti, & ad vacatura vacantiæque beneficia idoneas personas nominare Imperator electus ante suam Coronationem & Confirmationem etiam potest; quantumvis enim per istam Imperialis potestas compleatur, & administrandi facultas de Jure tribuatur, *arg. c. Nostri 9. c. Qualiter 17. de Elect. & c. Avaritia §. in 6. Consuetudine tamen spectatà, hòc ipsò; quòd electi statim administrent, teste Panormit. in c. Venerabilem 34. de Elect. n. 26. & Castaldo de Imperat. q. 46. non est, cur Primariarum Precum usus, personæque ad beneficia nominandi facultas ei denegetur; cum talis nominatio administrationis sit actus, Wagnerck *Indulti §. 1. in fine*, id confirmans exemplò Ferdinandi IV. à quo in Romanorum Regem electo ante Confirmationem obtentam, & petitam, ejusmodi Preces, earumve saltem Expectativas cumulatim concessas, ait.*

Habent autem propositæ Preces locum in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, Collegiatis & quibusvis aliis, sitis in Imperio Romano, secundum statum ejus præsentem, sive in omnibus provinciis, saltem Germaniæ nostræ, Imperatorem recognoscentibus tanquam superiorem, Navarrus in *Rubric. de Judiciis n. 156. cit.* Cochier *§. 2. V. Per sacrum & Wagnerck §. 2. pr.* in quibus Imperator aut Romanorum Rex ad primò vel postea vacaturum aut actu vacans beneficium nominationem facere, *Indulti §. Hinc est,*

aut faciendam aliis committere potest; ut à commissario facta nominatio perinde habeatur, acsi ab ipsomet Imperatore aut Rege facta fuisset, *arg. Reg. Qui facit 72. in 6.* sic enim, ab Imp. Wencelao eam nominandi facultatem per dioceses Wormatiensem ac Spirensem Ruperto Seniori Palatino: à Ferdinando II. Electori Coloniensi: ab aliis Impp. aliis concessam, perhibent *cit. Cochier f. 2. pr. & Hermes cit. cap. 11. n. 15.*

Ut autem primariis Precibus ab 158. Imperatore ejusve commissariis factæ certarum personarum Nominationes effectum sortiantur, Imperator auctoritate à Sede Apostolica acceptâ constituere solet aliquas personas Ecclesiasticas in dignitate constitutas ipsarum Executores: quæ eadem, scilicet Apostolicâ, auctoritate quosvis collatores, etiam exemptos, & ipsos quoque Episcopos, ad se directis Precibus non deferentes, ad beneficia personis nominatis conferenda etiam, si opus fuerit, per censuras Ecclesiasticas compellant, *Indult. §. Quodque quicumque*, ubi hujusmodi executoribus ab Imperatore constitutis, alios subexecutores deputandi conceditur facultas: idque meritò; cum sint delegati summi Principis, qui jurisdictionem sibi commissam aliis subdelegare Jure permittuntur, *c. Super questionum 27. pr. c. fin. de Offic. deleg. & l. A judice 5. C. de Judiciis*: Dummodo tamen executores & subexecutores habeant qualitates requisitas, *c. Statutum 11. pr. de Rescript. in 6.* sive in dignitate Ecclesiastica vel personatu constituti, vel alicujus Ecclesiæ Cathedralis canonici sint, *pr. cit. V. Sancimus, cit. Cochier f. 4. V. Per se vel per alium*, id à Rota asserens decisum, Wagnerck *§. 3. V. Per se & Pirrhing n. 375.*

Si executorem vel subexecutorem, 159. ante-

antequam Preces ad effectum perducantur, mori contigerit, multum interest, an ei commissio facta sit sub nomine proprio personæ vel dignitatis; cum enim dignitas non moriatur, sub ipsius nomine commissio executio ad successorem transit, *c. Si gratiose §. de Rescript. in 6. et si, sub nomine personæ proprio commissio, cum ea expiret; ut necessarium sit recurri ad delegantem, DD. cit. & Hermes n. 71.*

160. Dubium nunc est primò de beneficiis, in quibus Primariis Precibus est locus. Quia in re generalis Regulæ instar est, locum iis esse in quibuscunque beneficiis Secularibus & Regularibus, sive ea cum cura sive sine cura, dignitates, personatus, administrationes aut officia sint, ut liquet ex *Indulti §. Hinc est,*

161. ubi tamen inter Regularia opus est distinctione; cum eorum quædam Regularia ex sua natura, ut Abbatia, Præpositura, Prioratus, Decanatus, Canonicatus Regularis, Monachus simplex: alia verò merè per accidens, v.g. ex fundatoris voluntate aliâve ordinatione talia sint, ut parochia & capellania, ad monasteria pertinentes & per Regulares canonicè in iis institutos solitè administrari. Quorum priora primis Precibus non subiecti, magister usus docet; ut proinde illis in posterioribus duntaxat locus esse queat: licet ad ista quoque personas nominare soliti non sint Imperatores, cum; quòd ad ipsos pro nominationibus ad ea non consueverit recurri: tùm verò; ne disciplina Regularis turbanda facillè occasio præberetur, *cit. Cochier §. 2. V. Secularibus & Wagnereck §. 2. V. Beneficiorum.*

162. Secularia quoque beneficia à primis Precibus exempta tam multa sunt; ut, quæ illis generali Regulâ subiecta sunt, exceptionum multitudine magnam par-

tem subtrahantur. Excipiuntur enim & primis Precibus obnoxia non sunt Primæ dignitates ac beneficia Sedis Apostolicæ provisioni reservata *Extravag. Ad regimen cit.* scilicet omnes Prælatura seu dignitates Pontificales & his proximæ in Ecclesiis Cathedralibus ac Metropolitanis, ut in Germania nostra sunt Præpositura vel Decanatus: dignitates primæ in Collegiatis: dignitates ac beneficia S. R. E. Cardinalium, Officialium, Curialium, familiarium Papæ, istius Legatorum, Curatorum &c. beneficia, quæ vacant in curia, & eorum, qui ad hanc accedentes ab eâve recedentes in locis ultra duas dietas ab ea non remotis decedunt, *Cochier cit. §. 2. V. Dummodo Wagnereck §. 2. V. Eodem & Pirhing n. 370.* Secundo, beneficia ex causa permutationis, etiam coram Ordinario, & in favorem tertii in manibus Papæ resignata; quia talia vacare non intelliguntur: nisi ad effectum, ut ipsis permutantibus vel iis, in quorum favorem cessa & dimissa sunt, conferantur, *Cochier cit. §. 2. V. Super singulis n. 8.* Tertio, beneficia juris patronatus Laicalis & Mixti, sive alicui ratione proprii patrimonii, alii verò ratione Ecclesiæ, dignitatis, beneficii vel officii Ecclesiastici competentis; quòd, ne laici à piis fundationibus facillè retrahantur, ea generali dispositione derogatoriâ Ecclesia noluerit comprehendere, *Cochier cit. §. 2. V. Presentationem, Wagnereck §. 2. V. Collationem & Engel n. 70. not. 5.* Quarto, manualia revocabilia ad nutum, vicaria & commendæ temporales ac pensiones: sicut & beneficia, quæ mensæ Episcopalis, Capitulari, perpetuò sunt incorporata, vel alicui Ecclesiæ, dignitati, collegio &c. unita; quia talia vel non conferuntur in titulum, vel propriè non vacant, *Cochier §. 2. V. cit. n. 4. 15. &c.* Quinto, *164.* benefi-

beneficia litigiosa, sive super quorum proprietate cum eorum possessoribus defunctis mota lis adhuc indecisa pendet, *Indulti §. Quodque cit.* cum quia generatim Expectativæ non cadunt super beneficia litigiosa, ut à Rota decisum, ait Wagnerck §. 3. *V. Restrigitur*: tum verb; quia, antequam ad ejusmodi collationem procedatur, lis cum colligatore superflite finienda est; ne, novò adversariò per collationem subrogatò, cum Ecclesiæ damno lis prorogetur, *c. Ut ii 2. Ut lite pendente. in 6. Cochier in §. cit. V. Neque super & Wagnerck l. cit.* Nisi tamen lis super sola possessione mota, vel notoriè injusta & calumniosa foret; quia hujusmodi lis vitium litigiosi non inducit, *DD. cit. cum Mandosio in Reg. de Surrog. collig. q. 11. n. 6. & q. 13. n. 4. Sextò*, ad sedem Apostolicam legitime devoluta, §. *Quodque cit.* etsi beneficia devoluta ad immediatum superiorem, Papà inferiorem, Precibus comprehendantur, *arg. §. cit.* quia exceptio firmat Regulam contrariam in casibus non exceptis, *l. Quæstum 12. §. 43. V. Denique ff. de instrum. & instr. leg. cit. Cochier §. 4. V. Ad sedem & Pirching n. 383. Septimò*, Monocularia sive ea, quæ in aliqua Ecclesia unica sunt, vel ad collatorem unice spectant; quia primarum Precum indultò si solum collatores gravantur, qui saltem quatuor beneficia habent sub sua collatione. Unde ad collationem suam pertinens unum tantum, alterumve habens primas Preces Imperiales admittere non tenetur. Quod ita provisum est; ne fortassis, si plures Imp. intra breve tempus rebus humanis eximi & novos succedere contingat, collatores Ordinarii facilè totò vitæ tempore conferendi, eligendi, præsentandive aut nominandi jure uti nunquam possint, *citt. Cochier V. Saltè quatuor Pirching n. 370. & Hermes n. 39.*

Neque hinc legitime inferitur, primis Precibus raro locum fore in Ecclesiis Cathedralibus ac Metropolitanis; quòd earum canonicatus passim conferri soleant per turnum; ut vix ullus, imò ferè nullus sit, qui quatuor valeat conferre; quia illarum canonicatus à singulis non conferuntur jure ac nomine proprio, sed jure Capituli, cujus sunt membra; collatio enim communiter ad ipsos, tanquam membra communitatis, sive ad Capitulum, vel ad hoc & Episcopum pertinet: atque idcirco Preces ad Episcopum & Capitulum, vel ad Decanum & Capitulum diriguntur, & afficiunt turnarii collationem, *citt. Cochier & Wagnerck V. Communiter* ubi uterque duo monet. Primum est; quòd, si beneficium conferendi jus canonicus non communi & capitulari, sed speciali jure, v.g. ratione dignitatis extraneæ obtineret, talem ipsius collationem non affici Precibus ad decanum & capitulum directis. Alterum, si collatio communiter competat Episcopo & Capitulo, Prælato & Conventui, Precibus Imperialibus, etiam soli Episcopo aliive prælato insinuat, affici Capitulum seu Conventum, cui insinuatio facta non est, secundum Rebuff. *de Nominat. q. 14. n. 80.* quia id, quod agitur cum capite, etiam ad corpus pertinere censetur.

Beneficium etiam primis Precibus subjectum ut ab Imperatore nominatus consequatur, idoneus esse debet. Unde imprimis requiritur; ut non laicus sed clericus sit, primà saltem Tonfurà initiatus, *c. Cum adeo 7. de Rescript. & c. Ecclesia 2. de Institut.* Saltem tempore acceptationis & collationis, *c. Cum de beneficio §. in 6.* quia in beneficialibus attenditur tempus præsens, sive tempus collationis, *c. Si eo tempore 9. de Rescript. in 6.* Deinde; ut non sit illegitimus, vel aliquà, sive ex defectu sive ex delicto proveniente

168.

169.

veniente irregularitate & Juris communis obstaculo impeditus, *Indulti §. Quodque*: nisi cum eo à sede Apostolica fuerit dispensatum, *Cochier §. cit. V. Aut de legitimo & Hermes cit. cap. 11. n. 52.* Præterea; ut habeat ætatem, Ordinem & qualitates alias, quas beneficium ex Juris communis dispositione aut fundacione requirit; cum enim Juri illi & in fundacione appositis conditionibus derogandi vim Preces Imperiales non habeant, ejusmodi qualitatibus carenti clerico beneficium, sine prævia dispensatione, non poterit conferri Aliud esset, si qualitas aliqua in beneficiato non à fundatore vel Juris communis conditore, sed solummodo speciali Ecclesiæ statuto vel Consuetudine requireretur; cum enim hujusmodi statuta, etiam à sede Apostolica vel juramento confirmata *Indulti §. Quodque cit.* relaxentur, iis requisitarum qualitatibus defectus per primas Preces nominato obstat non poterit, quò minus beneficium vacans valeat acceptare, *citt. Cochier §. cit. V. Ac secundum, Pirrhing n. 381. in fine & Wagnerech §. 3. Extens. 4.* ubi, ex hoc fundamento Nobilis Ecclesiæ capitulum, à Ferdinando II. nominatum Precistam nobilitate carentem, in canonicum recipere vigore *Indulti §. cit.* tandem coactum, perhibet. Demum; ut Precista vi primariorum Precum obtenti beneficii pacificam possessionem assecutus dimittat beneficium, si quod, cum illo quoad residentiam & servitium incompatible, antè obtinuit; quantumvis enim Preces ad pluralitatem extendantur; ut qui in diversa, imò in eadem Ecclesia unum vel etiam plura beneficia jam habet, Precum illarum vi aliud difforme sive quoad servitium seu ministerium compatibile, v.g. dignitatem cum canonicatu, beneficium curatum cum simplici consequi, & utrumque simul retinere valeat sine A-

postolica dispensatione: ista tamen opus est, quando beneficia, sive in eadem sive in diversis Ecclesiis sita, residentiam vel servitium incompatible requirunt, *citt. Cochier §. 4. V. Et persona & Wagnerech §. 3. Extens. 3.*

Dubium secundò est, an Imperator, aliquò v.g. Titio Precibus ad beneficium nominato, variare, aliòvme nominare possit. Ratio dubitandi est; quia imprimis variatio, in personis præsertim gravibus ac sublimibus, ut præ aliis Imperator est, reprobatur, *Clement. unic. de Renuntiat.* cum Principem unum calumum unamque linguam, non plures, oporteat habere, *Laudensis de Princip. q. 258.* Dein; quia per primas Preces facta personæ nominatio gratia est ac beneficium: quod à Principe concessum deest esse mansurum, *Reg. 16. in 6. & demum*; quia eadem Preces obtinent vim præsentationis; quæ instituenti semel oblata nequit revocari, *c. Cum autem 24. ibi, Eò non refutato, de Jure Patronat.* Verum, quia primis Precibus, licet ad vacantia quoque possint, plerumque tamen ad vacatura beneficia nominationes fiunt, earum revocationi, re adhuc integra, locum esse, merito defendunt *citt. Cochier §. 2. q. 2. Wagnerech §. 2. V. Hujusmodi nor. 3. & Pirrhing num. 371.* ducti exemplo legati à latere, à sibi facta beneficii vacaturi pro certa persona reservatione recedere, idque alteri conferre, si velit, valentis, *Glossa & Joan. Andr. in c. Presenti 3. V. Pendente de Offic. Legat. in 6.* Cur non etiam Imperator? cujus Precibus nominato non acquiritur jus in beneficio, sed imploratio tantum officii collatoris vel executoris; ut de eo vacante sibi provideat, aut facias provideri: quæ imploratione beneficio vacante facta res integra desinit esse: ut beneficium ipsi debeat conferri, saltem si ejus officium

officium non impleretur ab alio, ad idem beneficium nominato: etsi revocationi locus adhuc sit, postquam uni Preces jam decretæ, ejusque nomen in albo seu rotulo Imperatoris jam est descriptum; cum enim illo, non etiam hoc casu, gratia & beneficium à Principe concessum sit, illò, non etiam hoc casu id non revocari, sed permanere necesse, & locus est *Reg. cit.*

173. Quare, si ad idem beneficium vacans concurrant & Precum literas offerant duo, potior & alteri præferendus erit is, qui nominatus est priùs: & si eodem die expeditas literas uterque offerat, is, cujus literis non sola dies, sed hora quoque est expressa, secundum doctrinam traditam n. 44. Si hora neutrius literis sit expressa, Imperator consulendus erit, *arg. l. 1. C. de LL. Cochier q. 4. & Hermes n. 20.* Nisi duorum alter ab ipso Imperatore, alter ab ejus commissario nominatus esset; hoc enim casu, si de prioritate non constet, ab Imperatore nominatus potior foret; cum propter prærogativam dignitatis, *arg. c. Si à sede 31. in 6.* tum verò; quòd Imperator aliquem ad beneficium nominans, ad id nominandi potestatem ipsò factò videatur revocasse, *cit. Cochier & Hermes l. cit.*

174. Dubium tertio est, an alium Imperator nominare valeat, si ab ipso primò nominatus Precibus renuntiavit vel, antequam istæ per beneficii collationem effectum sortirentur, decesserit, contraxerit matrimonium, aut professus sit Religionem. Ratio dubitandi est; quòd facultas disponendi simpliciter data, de una vice sit accipienda, primòque actu finiatur, *arg. l. Boves 89. §. 1. ff. de V. S.* Sed Brocardium hoc, si, ut debet, de primo actu ad effectum plenè perducto exaudiat, Imperatorem propositis casibus alium nominantem nihil moratur; cum

unam tantum nominationem cum effectu facere intendat. Quare, ei dictis casibus alterius nominationem Jure permissam, rectè docent *cit. Cochier q. 5. 7. & 15. Wagnereck §. 2. V. Hujusmodi & not. 4. & Pirrhing n. 373.* quòd, cum Jure concessus actus effectum secundum concedentis & disponentis intentionem non consequitur, ad unum non restringatur, ex recepta doctrina Baldi *in l. Inventus 17. in fine C. de Procurat.* præsertim in materia beneficii; sic enim, electione, collatione, præsentatione ob electi præsentati vel collatarii obitum, renuntiationem aliãve similem causam effectum non sortitã, electoribus, collatoribus, patronis ejusmodi provisio, ad eamque à Jure indultum tempus integrum iterum conceditur, donec aliqua effectum sortiatur, *c. Si Electio 26. in 6. Rebuff. de Devolut. n. 35. & Garcias p. 10. de Benef. cap. 2. n. 17.* ut de electione dictum est *Lib. 1. tit. 6. n. 128.*

Dubium quartò est, an unus idemque nominari queat ad plura beneficia in Ecclesiis diversis, *vg. Eystadians, Augustana, Ratisbonensi.* Possè simul & successivè, hoc est, unã eadẽque, sed virtute multiplici, vel pluribus nominationibus, liquet ex omnino claris Indulti verbis, *Ita quòd unam & eandem personam supra dictis collatoribus simul vel successivè nominare possit.* Cujusmodi nominationis vim declarat adjuncta clausula, *Ita tamen, quòd quàmprimùm persona sic nominata de aliquo beneficio provisã fuerit, ejus nominatio quòd alios collatores facta ipso Jure expiret.* Quare Titius *vg.* per primarias Preces ad trium Eystadianæ, Augustanæ & Ratisbonensis Ecclesiarum canonicatus simul vel successivè nominatus, vigore hujusmodi Precum non id, quòd de omnibus canonicatibus simul aut successivè vacantibus ipsi provideri, eosque

176. eosque simul retinere possit; cum ipso unum v.g. Eustadianum primò vacantem acceptante & per collationem assecutò, ad Augustanum & Ratisbonensem facta nominatio, secundùm clausulam *cit.* expiraret; ne præter intentionem nominantis plura beneficia simul obtineat: sed illud solum consequitur; quòd ipsi ad plures vacaturos, sive eum, qui ex pluribus primò vacaturus est, nominato certius & citius de aliquo provideatur, *cit.* Cochier *f. 3. V. Ita tamen* & Wagnereck *V. simul.*

Porro, primariis Precibus nominatus ad beneficium, hoc vacans intra mensem, à tempore vacationis in loco vel Ecclesia beneficii notæ computandum, *arg. Clement. 1. de Concess. Prabend.* per se vel per procuratorem, ad id sive ad beneficium primarium Precum vigore petendum, speciale mandatum habentem, acceptare, sive ejus acceptandi voluntatem declarare debet; ac proinde Precum illarum rescriptum ante mensem finitum insinuare collatori Ordinario, v.g. Episcopo aut istius vicario generali vel capitulo, si collatio ad ipsum spectet; hoc enim si Precista omitteret, Ordinarii collatoris manus ligatæ non essent, quò minus beneficium alteri posset conferre: etsi aliàs beneficium interpositis primis Precibus affectum intra mensem alteri, quam ab Imperatore ejusve commissario nominato, validè nequeat conferre, ut cum Rebuffo *de Nominat. q. 16. n. 13.* observant *cit.* Cochier *f. 5. V. Anteferris* & Engel *cit. n. 70. V. Illud quoque.* Unde

177. Dubium quintum oritur, an beneficii acceptationi locus sit post mensem à notæ vacationis tempore elapsum. Esse, si vacationis ignorantiam aliudve justum impedimentum allegetur ac probetur, nemo est, qui ambigat. Si verò acceptatio per negligentiam sit omisa, accepta-

tioni, etiam re adhuc integrâ, locum esse negat Hermes *cit. cap. 11. n. 62.* Sed verisimilius etiam hoc casu, si res integra, & beneficii collatio alteri facta non sit, ejus acceptationi post mensem locum esse, defendunt *cit.* Cochier *f. 4. V. Intra mensem,* Wagnereck *V. Eodem q. 2.* propter clausulam extraordinariam additam *Indulti §. fin.* Constitutionibus Apostolicis *De non utendo gratiis expectativis & De diligentius per acceptantes faciendû in favorem Ordinariorum collatorum* expressè derogantem: quæ clausula, si Precibus adjecta non esset, Precista sive nominatus iis excideret, si intra mensem beneficium non acceptaret; quòd, hoc intra præscriptum tempus non acceptandò, recedat à literarum Apostolicarum forma, quâ non observatâ actus evadit nullus, secundùm Rebuff. *de Nominat. q. 16. n. 6.* ut secundò nominatus primò esset præferendus.

Dubium sextò est, an Precista in Ecclesia, ad quam Preces impetravit, acceptare valeat beneficium vacans secundum. Quia in re multum refert, an primum vacans acceptatum, vel ejus acceptatio sit omisa; cum, si, quod primò vacavit, acceptatum sit, ipsâ ejus acceptatione Preces sortitæ sint effectum; ut variationi & alterius vacantis acceptationi locus amplius non sit, *arg. c. fin. de Rescript. c. 1. de Postul. pralat. utrobique in 6. & 4. Scyphi 4. in fine ff. de Opt. legat. Glossa in c. Gratia 7. V. Eligas de Rescript. in 6.* Si verò primum acceptatum non sit, interest, an Preces ad beneficium in Ecclesia primò vacaturum datæ: vel, ut solet, Precistæ sive impetrantis optioni relictum sit, *Utr. quod duxerit acceptandum,* intra mensem à cognita vacationis die ei conferatur; priori enim casu, beneficii primò vacantis acceptatione intra mensem neglectâ, beneficioque postea alteri collatò,

collatò, secundo postea vacantis acceptationi locus non est; quòd Preces ad primò vacaturam datæ, ipsò intra mensem non acceptantis neglectu expirârint, *arg. c. Si clericus 11. in 6. ex cujus decisione clericus, habens gratiam Expectativam ad præbendam proximè vacaturam, secundo vacantem petere non potest, si primò vacans propter ejus neglectum alteri sit collata.* Posteriori autem casu Precista id, quod primò vacavit, acceptare potest, si id duxerit acceptandum. Sin, secundo: & si hoc quoque acceptandum non duxerit, tertio vacaturum expectare & vacans petere potest, *arg. c. 1. de Concess. præb. in 6. ubi, si à Papa mandatum sit alicui provideri de beneficio, quod duxerit acceptandum, primò vacante omisso secundum: &, istius vacatione inluper habitâ, tertium petendi optionem & jus habet: ita tamen; ut quocunque ex iis semel acceptatò, id dimittere & aliud postea vacans petere non possit; quòd regulariter electione semel factâ mutatio non admittatur, per Regulam, Quod semel placuit, amplius displicere non potest, quæ est 21. in 6.*

179. Dubium septimò est, an, si v.g. Titio beneficium vi Precum petenti, id Precibus, non affectum & obnoxium esse opponatur, is Precibus omisis ad ordinariam provisionem transire, idque ab Ordinario collatore petere ac recipere valeat. Qui transitus, etsi primâ fronte non permissus videatur, in praxi tamen profuit, ut testis est Hermes n. 72. & Juris etiam Regulis non adverfatur; cum inutilem viam ingresso regressus ad utilem Jure non præcludatur: & actionem proponenti ineptam, si appelletur, ad aptam recurfus non auferatur, *arg. c. Post electionem 7. ibi, Tam ratione prima, quam secunde concessionis, de Concess. præb. & Reg. Nullus 20. in 6.*

Neque in contrarium efficaciter facit; quòd ab electionis prosecutione ad postulationem, & ab electionis unius ad alterius prosecutionem transitus non permittatur, *c. Unic. de Postulat. prælat. & c. Ut quis duas 25. de Electi. utrobique in 6.* quia id in his quoque inhibuit non erat ante hæc Bonifacii VIII. Rescripta: quæ proinde, tanquam antiqui Juris correctoria, ad alios casus trahenda non sunt, *arg. c. Cum expediat 29. de Electi. in 6. & l. Præcipimus 32. C. de Appellar.*

Dubium octavò est, à quo beneficium, ad quod primariis Precibus nominatus est, conferri debeat Precistæ. Huic enim ultra Cætaream nominationem collatione, sive admissione juris seu tituli collativâ opus esse, nemo inficias ibit; cum exploratum & Juris Regula 1. in 6. sit, *Beneficium sine canonica institutione licet non obtineri.* Collationi etiam investituram sive missionem in ipsius beneficii possessionem accedere oportere, & institutum in hanc per Episcopum, aliùve Ordinarium inducendum, satis convenit inter DD. diversimode sentientes de ipsa collatione seu admissione ipsius tituli collativa; istam enim executoribus ab Imperatore deputatis competere, volunt *cit. Wagnereck §. 4. V. Conferre & Pirrhing n. 384. quòd Inultri Apostolici §. Quodque cit. beneficia nominatis conferre & assignare jubeantur executores: de Ordinariis verò dicatur, quòd Personæ ad hujusmodi beneficia, postquam ipsis de iis canonicè provisum fuerit, juxta Precum & nominationum tenorem recipere & admittere, hoc est, jam institutos in possessionem inducere seu installare debeant & etiam teneantur.*

Verius tamen, etiam nominatorum institutionem, seu admissionem tituli collativam, Episcopis aliisve Ordinariis collatoribus adstruit *Cochier cit. f. 2. q.*

P

11. quem

188. quem sequitur Engel cit. n. 70. id rectè desumens ex formulis Primariarum Precum, quibus usi sunt Rudolphus I. & Ferdinandus I. relatis ab eodem Cochier in *Indulti Proamio*; iis enim Preces directæ ad collatores Ordinarios; & hi ab Impp. illis requisiti sunt pro collatione seu provisione nominatis facienda. Neque id immeritò; cùm verisimile non sit, Ordinariis competens beneficia conferendi jus à Papa ademptum, & in executores extraneos translatum. Unde verba, *Postquam ipsis de illa canonice provisum fuerit*, etiam ad ordinarios collatores referenda: vel, si referantur ad executores, exaudienda sunt de beneficiis, quæ nominatis conferre Ordinarii collatores recularunt: vel de reservatis, quæ regulariter non conferre, sed ea per admissionem tituli collativam jam consecutos juxta Precum tenorem, ad actualem possessionem admittere debent & tenentur.

ARTICULUS X.

De Pluralitate Beneficiorum Ecclesiasticorum.

SUMMARIUM.

182. Beneficia regulariter singula singulis clericis:
 183. Aliquando plura uni licitè conferuntur.
 184. Beneficia quadam Compatibilia, alia Incompatibilia,
 185. Et hæc duplicis generis sunt.
 186. Mutatio Jurium, vetantium beneficiorum pluralitatem.
 187. Hodie simul haberi nequeunt I. dua Dignitates, Personatus & beneficia Curata;

188. Ut, secundo obtento, ipso jure vacet primum:
 189. Nisi dignitas sit Pontificalis.
 190. Utrumque simul retinens etiam secundo privatur.
 191. II. Duo beneficia Uniformia sub eodem testò.
 192. III. Duo Simplicia, exigentia residentiam impossibilem:
 193. Quorum, secundo obtento, etiam vacat primum:
 194. (Et tertium retinens, duo priora amittit:)
 195. Si obtenta ultimi pacifica & fructifera possessio;
 196. Idque in Titulum perpetuum sit collatum.
 197. IV. Duo beneficia, si singula,
 198. Aut eorum alterum solum sufficiat ad congruam sustentationem:
 199. Quin tamen, secundo obtento, primum ipso jure amittatur.
 200. Requisita ad beneficiati congruam sustentationem.
 201. V. Ad hanc insufficientia beneficia Simplicia plura:
 202. Non tamen in eadem Ecclesia tria obtineri,
 203. Et ad ea simul retinenda dispensare Episcopi possunt,
 204. Etiam vi consuetudinis:
 205. Nisi ista sit immemorialis.
 206. VI. Compatibile est beneficium Simplex cum Curato, ei unito.
 207. VII. Duo beneficia Regularia incompatibilia sunt:
 208. Præsertim, si sint Monasteriorum diversorum.
 209. Ad beneficiorum pluralitatem Papa dispensat ex justa causa:
 210. Quæ non subsistente, dispensatio saltè illicita est.
 211. Episcopi ad eam regulariter non dispensant.

Conte-